

Marmara Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı'nın Aile Hekimliği uzman sayısının arttırılması konusundaki görüşü

The views of the Marmara University Department of Family Medicine about the topic of increasing the number of specialist family physicians

Pemra Ünalın¹, Serap Çifçili², Mehmet Akman², Çiğdem Apaydın Kaya², Arzu Uzuner¹

¹⁾ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Prof. Dr., İstanbul

²⁾ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Doç. Dr., İstanbul

İletişim adresi:

Prof. Dr. Pemra Ünalın Cöbek
punalan@marmara.edu.tr

Geliş tarihi: 26.02.2017

Kabul tarihi: 28.02.2017

Çevrimiçi yayın tarihi: 15.03.2017

Alıntı Kodu: Ünalın P. ve ark. Marmara Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı'nın Aile Hekimliği uzman sayısının arttırılması konusundaki görüşü Jour Turk Fam Phy 2017; 08 (1): 21-23. Doi: 10.15511/tjtfp.17.00123

Bilindiği gibi sosyal devlet anlayışı içinde; temel sağlık hizmetleri her vatandaş için bir haktır ve devlet tarafından eşitlik, ulaşılabilirlik ve yararlılık ilkelerine uyularak sunulmalıdır. Temel sağlık hizmetleri; eğitim, adalet ve güvenlik gibi güçlü devletin en önemli ödevi ve var oluş nedenlerinden bir tanesidir. İşte bu söz konusu Temel Sağlık Hizmetleri en uygun olarak birinci basamakta sunulur. Bunların toplum yönelimli, kişisel hizmet sunan, koruyucu ve tedavi edici hizmetleri kapsayıcı ve bütüncül biçimde sunan, koordinasyon ve savunuculuk görevlerini de yerine getiren birinci basamak hekimleri tarafından yapılması önerilmektedir. Sağlık hizmetlerinin yüksek nitelikli olarak sunulabilmesi, konusunda uzman hekim ve hemşireler eliyle mümkündür. Bugün Türkiye’de Birinci Basamakta sağlık hizmeti sunmak amacıyla mezuniyet sonrası tıp eğitimi/uzmanlık eğitimi alan hekimin adı “Aile Hekimliği Uzmanıdır”. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), ilgili Avrupa Topluluğu (AT) mevzuatı ve Dünya Ulusal Akademi ve Kolejleri Birliği -WONCA tarafından Aile Hekimliği bir uzmanlık dalı olarak tanımlanmış ve her ülkede mezuniyet sonrası Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi’nin verilmesi kararlaştırılmıştır. Türkiye’deki uzmanlık eğitimi de bu evrensel normlara uygun ve Uluslararası tanınırlığı yüksek bir programdır.

Ülkemizin ve halkımızın gereksinimleri hükümetler kadar biz akademisyenlerin de sorunudur. Dolayısıyla Sağlık Bakanlığımız tarafından akılcı, hakkaniyetli ve standartlara uygun çözüm önerilerimizin dikkate alınacağına inancımız tamdır.

Bu amaçla önce iki önemli saptamayı netleştirmek isteriz:

1- Toplum sağlığının iyiliği için uğraşan tarafların her biri; Aile Hekimliği uzmanlık eğitimi ile birinci basamakta nitelikli bir hekim gücünün yetişmesinin, mevcut sağlık sisteminin sürdürülebilmesi için tek yol olduğunu bilmektedir. Aile Hekimliği uzmanlık

eğitiminin tanımlanmış ve kanıtlanmış evrensel standartlarından biri de bu eğitim süresinin en az 3 yıl olması gerektiğidir. Bu nedenle uzmanlık eğitiminin içeriği, yöntemi, ortamı, eğitici insan gücü ve süresi ile ilgili standartların karşılanmaması Aile Hekimliği uygulamasının gelişimi, kalitesi ve sürdürülebilmesini olumsuz yönde etkiler. Aile Hekimliği uzmanlık eğitimi her yönüyle güçlendirilmeli, desteklenmelidir.

2- Aile hekimi görev tanımı ile çalışmaya başlayan pratisyen hekimlerin aile hekimliği yapma hakkı 24/11/2004 tarih ve 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu ile yasal güvence altına alınmıştır. Yasada öngörülen sertifikasyon eğitimlerini tamamlamak kaydıyla bu meslektaşlarımız istedikleri sürece aile hekimliği yapmaya hak kazanmışlardır. Aile hekimi olarak çalışmaya devam edebilmeleri için ayrıca aile hekimliği uzmanı olmaları gerekmektedir. Standart dışı bir uzmanlık yolunun açılması ve pratisyen aile hekimlerinin bu eğitime yönlendirilmesi, onların iş güvencesi duygusunu olumsuz yönde etkileyecek; uzmanlık alanı için iki farklı yasal statü oluşturulması şimdiye kadar sorumluluklarını tartışmasız yerine getirmiş olan aile hekimliği uzmanları ve asistanlarında haksızlık, eşitsizlik ve ayrımcılığa uğrama hissi yaratacaktır.

Uzmanlık eğitiminin bugünkü koşullarda yürütülmesi yanında aile hekimliği uzmanlarının sayısını artırmak için yapılan öneriler aşağıdaki gibidir;

1. Tıp eğitimi süresince Aile Hekimliği uzmanlığı özendirilmelidir. Bu amaçla tıp öğrencilerinin TUS öncesinde Aile Hekimliği uzmanlığına yönelmeleri kolaylaştırılmalıdır. Örneğin; “İntern”lik eğitimi sırasında “Birinci Basamak” odaklı olarak yapılan eğitim/stajlar Aile Hekimliği uzmanlık eğitimi tercih edecek olan tıp fakültesi mezunlarının uzmanlık eğitimi süresine sayılabilir.

2. Tıp fakültesi mezunlarının Aile hekimliği Uz-

manlığını seçmeleri için bu uzmanlık eğitimi cazip hale getirilebilir. Asistan kadroları, planlanan sayılara erişilebilmesi için daha çok arttırılmalı ve tercih edilir kılınmalıdır. Örn: Uzmanlık eğitimini tamamlamış olan hekimlere mecburi hizmet yükümlülüklerini ASM'lerde yapma hakkı ve mecburi hizmetleri sonrasında da ASM tercihlerinde öncelik verilerek Aile Hekimliği uygulamasında yer almaları sağlanabilir.

3. Mezuniyet öncesi tıp eğitimi sürecinde birinci basamağın eğitim ortamı olarak kullanılması sağlanmalı, Eğitim Aile Sağlığı Merkezi (EASM) yönetmeliği desteklenmeli ve geliştirilmelidir. Böylece hem sahada daha çok eğitim alanı, hem de ASM birimi faaliyet göstermeye başlayacaktır.

4. Eğitim araştırma hastanelerine eğitici aile hekimliği uzmanı alınmalı ve kadroları tamamlanmalı, böylece uzmanlık öğrencilerinin daha çok kurumda eğitim alması sağlanmalıdır.

5. Üniversitelerdeki Anabilim Dalları/Aile Hekimliği Kliniklerinin öğretim üyesi sayısı artırılmalı ve eğitim alt yapıları geliştirilmelidir.

Saygılarımızla...

MÜTF Aile Hekimliği
Anabilim Dalı öğretim üyeleri